

KÚRIA

Bfv.II.1095/2014/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év november hó 26. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt nevében a védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Székesfehérvári Törvényszék 6.B.219/2011/51. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 5.Bf.353/2012/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

1. A Székesfehérvári Törvényszék a 2012. május 2. napján megtartott folytatólagos tárgyaláson meghozott és kihirdetett 6.B.219/2011/51. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. (1978. évi IV. törvény) 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontjai szerint minősülő bűnsegédként elkövetett emberölés büntettében, s ezért őt 10 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett továbbá az előzetes fogva tartás beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2013. március 6. napján nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 5.Bf.353/2012/11. számú ítéletével a II. rendű terhelt

vonatkozásában megváltoztatta az első fokú ítéletet azzal, hogy a II. rendű terhelt cselekményét a Btk. (1978. évi IV. törvény) 166.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő emberölés büntettének minősítette, egyebekben helybenhagyta az első fokú ítéletet.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a II. rendű terhelt nevében a védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. (1) bekezdésének a) és b) pontjaira hivatkozással, elsődlegesen a II. rendű terhelt felmentése érdekében, míg másodlagosan a II. rendű terhelt javára enyhébb minősítés és büntetés érdekében. Itt utal arra a Kúria, hogy a felülvizsgálati indítvány tartalma alapján a Be. 416.§ (1) bekezdésének c) pontjára is vonatkozott.

A II. rendelt terhelt védője - az alapügybeli védekezését, érvelését megismételő - indítványának indokai szerint

- a bíróság bizonyítékként értékelt olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a nyomozó hatóság az eljárásban résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg, és amely - mint valótlan tény, illetve hamis bizonyíték - nem szolgálhat a bűnösség megállapításának alapjául,

- a védő szabályszerű kirendelésére a Be. 48.§ (1) bekezdésének sérelmével csak a terhelt első kihallgatását követően került sor,

- a bíróság nyomatékos súllyal értékelte bizonyítékként a 22 óra 9 perckor küldött SMS-t, mely SMS a telefonszolgáltató kimutatásában nem szerepel, így ezen bizonyítékot a bizonyítékok köréből ki kellett volna rekeszteni,

- az eljáró bíróságok az előre kiterveltséget, mint minősítő körülményt tévesen rótták a II. rendű terhelt terhére, figyelemmel arra, hogy a tényállásban megállapított ölési cselekmény elhatározását rövid időn belül követte a véghezvitel megkezdése, az ölési cselekmény megkezdésére alkalmatlan eszközzel került sor, az I. rendű terhelt hirtelen ötlettől vezérelve - a sértett hirtelen hazaérkezése miatt - bújt el az egyetlen menekülési útvonalat jelentő „hideg szobában”.

Mindezekből következően fejtette ki azon álláspontját, miszerint a II. rendű terhelt bűnösségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor, míg a büntetőjog más szabályainak a megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki a védencével szemben. Sérelmezte, hogy a tényállás felderítetlen, hiányos és iratellenes, az eljáró bíróságok tényből további tényekre helytelenül következtettek, valamint azon büntető eljárásjogi alapelvei rendelkezés is sérelmet szenvedett, hogy a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem lehet a terhelt terhére értékelni.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1423/2014/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, míg más részében alaptalannak találta, és annak tanácsülésen történő hatályában fenntartását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség az álláspontját azzal indokolta, hogy az indítvány azon hivatkozása, miszerint a tényállás megalapozatlan, a felülvizsgálat keretei között törvényi tilalom folytán nem vizsgálható, figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálat során az alapügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállást kell irányadónak tekinteni, ebből következően nem bírálhatók felül a felülvizsgálati eljárásban az előre kitervelten elkövetés alapjául szolgáló tények sem.

Az átirat szerint ugyanakkor a Be. 416.§. (1) bekezdésének b) pontja alapján az indítványban foglaltak azon része, mely az irányadó tényállás alapján a cselekmény minősítését támadja, alkalmas a felülvizsgálatra, viszont e részében az indítvány nem megalapozott.

E körben hivatkozik a Legfőbb Ügyészség arra, hogy az irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a terheltek az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját előre, kellő részletességgel és alapossággal átgondolták, mivel - mint arra a Legfelsőbb Bíróság a BH.1999.436. számú eseti döntésében kitért - a cselekmény előre átgondolása nem köthető meghatározott időtartamhoz. E körben utalt továbbá az átirat a BH.1995.197. számú eseti döntés alapján arra is, hogy „az emberölés előre kitervelt elkövetése akkor is megállapítható, ha az ölés elhatárolása és végrehajtása között viszonylag rövid idő telik el, és a terheltek az ölési cselekmény valamennyi részletét nem tervezi meg előzetesen.” Mindezek alapján fejtette ki a védő érvelésétől eltérő azon álláspontját, hogy az elkövetésre irányuló akarat-elhatározás és a cselekmény tényleges végrehajtása közötti viszonylag rövid időköz az előre kitervelten elkövetés, mint minősítő körülmény megállapítását a Kúria gyakorlata alapján sem zárja ki, figyelemmel arra, hogy az elkövetőkben a motívumok harca kellő biztonsággal lezajlott. Cáfolta továbbá az átirat azt, hogy a cselekményt alkalmatlan eszközzel kezdték volna meg, e körben kiemelve, hogy a párnával történő fojtogatás alkalmas volt az emberi élet kioltására. Mindezekon túlmenően a Legfőbb Ügyészség kitért arra is, hogy az I. rendű terheltek a sértett ellenállását tapasztalva kérte a kést a II. rendű terheltektől, nem jelenti azt, hogy erre nem előre kitervelten került sor, hanem arra enged következtetni, hogy a sértett előre eltervezett megölésének a biztos végrehajtása érdekében választotta az adott helyzetben legmegfelelőbb és legcélszerűbb újabb elkövetési módot, mely újabb eszköz biztosítását és használatát eredményezte. Utalt továbbá az átirat arra is, hogy a cselekmény rablásnak álcázása - mely azt

célozta, hogy a valódi elkövetők felderítését nagymértékben megnehezítse - ugyancsak a cselekmény alapos és kellően részletes előzetes megtervezését igazolja.

A védő a további észrevételeiben hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálati indítvány nem az irányadó tényállást támadja, hanem a jogerős határozat felülvizsgálható lényegi részének átértékelésére irányul. Nehezményezi, hogy míg a vádirati tényállás társtettesi elkövetési alakzatra utal, addig a jogerős határozattal megállapított tényállás bűnsegédi elkövetési alakzatról ír, úgy, hogy nem adja indokát a vádtól eltérésnek. Támadja a másodfokú határozatot, amikor sérelmezi, hogy a kés átadásának tényét úgy állapította meg az ítélet, hogy erre nézve nem egészítette ki a törvényszék által megállapított tényállást, ugyanakkor viszont ennek ellentmondó megállapítást tesz akkor, amikor azt írja, hogy „...ítéleti bizonyossággal nem lehetett megállapítani, hogy ez a kés hogyan és mikor került az I. rendű vádlotthoz...”. Támadja továbbá a másodfokú határozatot annyiban is, hogy az ítélet az első fokú ítélet azon kiegészítésével, miszerint a „tettes két kést használt”, túlterjeszkedett a vádiraton. Felhívja a figyelmet arra is, hogy a II. rendű terhelt bűnsegédi elkövetési alakzatot megalapozó magatartása - a kés átadása, az I. rendű terhelt lakásban történő elbűjtatása - nem került megállapításra a tényállásban, e körben vitatja, hogy az I. rendű terhelt elbűjtása (helyiségben való tartózkodása) minősülhet-e elbűjtatásnak. Az előre kiterveltséggel összefüggésben - a korábbiakkal hasonló - megállapításokat tesz, valamint nehezményezi a sértett édesanyjának a büntető eljárás során sértetti pozícióban történő részvételét.

III.

A felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben nem alapos.

Felülvizsgálatban a felülbírálat a jogerős határozatban megállapított, és nem támadható tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés] kötött, s bizonyításnak nincs helye [Be. 388. § (2) bekezdés 1. mondat, Be. 419. § (1) bekezdés]. Tehát a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A tényálláshoz kötöttség azt jelenti, hogy felülvizsgálatban nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan: ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

A Be. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulata alapján helye van felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a

büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

Ugyanakkor az indítvány jelentős részben az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti mérlegelését vitatta, átértékelését célozta, és mindezen keresztül kifogásolta a bűnösségének megállapítását – ami felülvizsgálatban kizárt.

A II. rendű terhelt védője tulajdonképpen megismételte az alapügyben előadott, de a bíróságok által elvetett védekezését, s így az irányadó tényállás vitatásával sérelmezte a védenca bűnösségének megállapítását. Az indítvány előterjesztőjének védekezéseit korábban mind az első, mind a másodfokon eljáró bíróság elutasította, melynek részletes indokát is adta.

A Kúria megjegyzi, hogy a bűnösségnek az irányadó tényállás kifogásolásán keresztüli sérelmezése a törvényben kizártsága miatt önmagában az indítvány elutasításához vezetett volna [Be. 421. § (2) bekezdés 1. mondat 1. fordulat]. Az érdemi felülvizsgálatot kizárólag a minősítés sérelmezése alapozta meg.

A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 1. fordulata alapján helye van felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

Ezért a Kúria azt vizsgálta felül, hogy az irányadó tényállás alapján, az abban megállapított tények függvényében törvényes-e a felrótt cselekmény minősítése.

Az ítéletábra által kiegészített, irányadó tényállás egyértelműen rögzítette, hogy a terheltek 2010. május 25-én délután 4 óra tájban Sz.-en határozták el, hogy a sértettet megölik. Terveik szerint álmában kívánták őt megfojtani. Ezen elhatározásukat követően az I.r. terhelt hazautazott S.-re, majd - szintén a megbeszélésüknek megfelelően - este 8 óra tájban ment vissza Sz.-re, ahova vitt magával egy váltás ruhát is.

Rögzíti a tényállás, hogy II. rendű terhelt ezidőtájt felhívta a sértettet, hogy a hazatérésől érdeklődjön, majd miután a sértett közölte vele, hogy nemsokára hazaindul, akkor az I. rendű terhelt - az előzetes megbeszélésük szerint - elrejtőzött a "hideg szobában", és így várták a vádlottak a sértett hazatértét. A tényállásból kitűnően az I. rendű terhelt 22 óra 9 perckor sms-t küldött a II. rendű terhelt telefonjára, melynek lényege az volt, hogy a II. rendű terhelt tartsa föl a sértettet, küldje el őt fürdeni, majd kapcsolja le a villanyórát. Ezt követően - miután a sértett lefeküdt aludni - I. rendű terhelt -, 2010. május 26-án - hajnali 2 és 4 óra között átment az alvó sértetthez, rávetette magát, és egy párnát az arcára nyomva fojtogatni kezdte. Mikor az erre felébredő sértett kiabálni és rugdalózni kezdett, akkor a szobába bejövő II. rendű terhelt az I. rendű terhelt "a sértett heves ellenállására tekintettel" arra kérte, hogy vigyen be neki egy kést, aki a kérésnek eleget téve vitt be egy kést a szobába, miközben az I. rendű terhelt a sértettel dulakodott. Ezt követően szúrta meg I. rendű terhelt két különböző késsel többször is - legalább tíz esetben - a sértettet. Rögzíti a tényállás, hogy I. rendű terhelt a cselekményt követően a sértett fejére egy párnát tett, majd a fürdőszobában - ahol zokogott és imádkozott - a vérral szennyezett ruházatát és az elkövetéshez használt vékonypengéjű kést betette egy szatyorba, majd átöltözött a magával vitt ruházatba. Mindezek után a lakásból történő távozása előtt szigetelőszalaggal összekötözte a II. rendű terhelt kezeit, lábait, a száját is beragasztotta, abból a célból, hogy a cselekményt rablótámadásnak "álcázzák".

Ezt követően a lakást bezárta, és elindult a vasútállomásra, és útközben a nála levő szatyrot, illetve annak tartalmát egy bokros részen eldobta. Az állomáson 2 óra 50 perckor taxit hívott, és azzal utazott vissza S.-re, ahol lefeküdt aludni, és miután felkelt, akkor elégette a cselekmény elkövetésekor viselt cipőjét, majd elment horgászni.

Fentiekből kitűnően - mint ahogy arra az ítéletábra is hivatkozott - a cselekmény elkövetésekor és elbírálásakor is irányadó 15. számú irányelvben foglaltak szerinti, az előre kiterveltség fogalmi ismérvei maradéktalanul megállapíthatóak voltak. Így egyértelműen megállapítható volt, hogy a terheltek az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét, és módját is előre eltervezték, végiggondolták. Május 25-én délután határozták el, hogy a sértettet a lakásában még aznap éjszaka, álmában megfojtják. Előre felmérték a végrehajtást esetleg akadályozó, vagy azt segítő tényezőket, így e körbe sorolandó, hogy a II. rendű terhelt azért hívta fel telefonon a sértettet, hogy megérdeklődjön, hogy hazajön-e, illetve hogy mikor megy haza.

A terheltek az előkészületi, az elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokat is figyelembe vették, e körben bír jelentőséggel, hogy I. rendű terhelt még a sértett hazaérkezését megelőzően elrejtőzött a lakásban, az általa küldött sms - melyben II. rendű vádlottnak azt írta, hogy kapcsolja le a villanyórát -, továbbá azon tény, hogy az elrejtőzése után 4-6 órát várakozott, egészen addig, amíg a sértett elaludt. A cselekmény elkövetése után a II. rendű terhelt magatartását illetően jelentős, hogy a terheltek megbeszélésének megfelelően átvándorolt a magával vitt váltóruhába, és úgy hagyta el a lakást.

Az előre kiterveltség megállapíthatóságára utalt továbbá, hogy a cselekmény véghezvitelét követően a cselekmény lényeges körülményeinek megállapítását nehezítendő, a felderítést tévútra vezető magatartást tanúsítottak a terheltek akkor, amikor I. rendű terhelt a II. rendű terhelt kezeit és lábait szigetelő szalaggal összekötözte, a száját beragasztotta, abból a célból, hogy a cselekményt rablótámadásnak álcázzák. Mindebből következően helyesen vont le mind az első, mind a másodfokú bíróság azt a következtetést - mellyel a Kúria is maradéktalanul egyetért -, hogy az előre kiterveltség ismérvei az irányadó tényállásban felismerhetőek és megvalósultak, ebből következően a felrótt cselekmény előre kitervelten elkövetett emberölés büntetékénti [korábbi Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő] minősítése törvényes, e minősítő körülmény törvényesen került mindkét terhelt terhére megállapításra. Itt utal arra a Kúria, hogy ezzel összefüggésben osztotta a Legfőbb Ügyészségi átiratban a BH.199.436. és BH.1995.197. számú eseti döntésekre történő hivatkozását, melyek mind a fentiekben írtakat támasztották alá.

A fentiekből következően a kiszabott büntetés törvényessége sem vitatható, az adott büntetési tétel az elkövetéskor és az elbíráláskor is azonosan: tíz évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.

A Be. 423.§-ának (5) bekezdése alapján hivatalból lefolytatott vizsgálatra - továbbá az indítványban foglaltakra, ahol a védő kizárólag olyan eljárásjogi indokokat hozott föl, amelyek nem szerepelnek a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában konkrétan és kimerítően meghatározott, a felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértések között - figyelemmel a Kúria azt is megállapította, hogy az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok nem követtek el a Be. 416.§ (1) bekezdésének c) pontja szerint értelmezhető eljárási szabálysértést, az indítványban foglalt eljárási szabálysértésekre történő hivatkozások ebből következően nem foghattak helyt.

Mindezek alapján a Kúria - a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata alapján tanácsulésen, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulata szerinti összetételben - a felülvizsgálati

indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. november 26.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Somody Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

*tisztviselő
Bné*